

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Cob/7/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413202918
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8413202918.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta ako sudcu spravodajcu, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705,, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Bratislava 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: I. P., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom J. T., C. XXX/XX, štátny občan SR, právne zastúpeného JUDr. Vierou Komanovou, advokátkou so sídlom 17. Novembra 31, Stará Ľubovňa o zaplatenie zmenkovej sumy 522,- eur s prísl., o odvolaného žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 8Cb 130/2013-32 zo dňa 27.6.2014, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa tak, že návrh na zaplatenie zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 522,- eur od 13.9.2010 do zaplatenia, z a m i e t a.

V prevyšujúcej napadnutej vyhovujúcej časti vo veci samej rozsudok p o t v r d z u j e.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov konania.

P r i p ú š ť a proti výroku o čiastočnom potvrdení rozsudku dovolanie, pretože ide o rozhodnutie, ktoré má po právnej stránke zásadný význam.

o d ô v o d n e n i e :

1) Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že :

„I. Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 522,- eur, zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo zmenkovej sumy 522,- eur od 30.6.2010 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo zmenkovej sumy 522,- eur od 13.9.2010 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy vo výške 1,74 eur, to všetko v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

II. Odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 31,- eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 136,04 eur, to všetko v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.“

Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalobkyňa proti žalovanému uplatnila právo na zaplatenie pohľadávky podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. Právnym titulom návrhu je zmenka so zmenkovou sumou vo výške uvedenej vo výrokovej časti tohto rozsudku, zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo zmenkových súm uvedených v tomto rozsudku, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy za obdobie uvedené v tomto rozsudku a právo na zmenkovú odmenu vo výške 1/3

% zmenkovej sumy. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou (na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia). Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Pretože zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ zmenku previedol na navrhovateľa. Po zaplatení súdneho poplatku za návrh súd doručoval žalovanému kópiu návrhu s vyplnenou časťou vzorového tlačiva C na odpoveď. Odporca vo svojom vyjadrení k podanému návrhu nevzniesol námietky, iba požiadal o povolenie splátok. Preto bolo postupované podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia. Z prvopisu zmenky mal súd preukázané skutkové tvrdenia žalobkyne uvedené v návrhu. Zmenka, okrem údajov splatnosti, obsahuje všetky náležitosti predpísané článkom I. § 75 zákona číslo 191/1950 Zb.. Napriek tomu nie je neplatná, keďže v zmysle článku I. § 76 ods. 2 tejto právnej úpravy o vlastnej zmenke, v ktorej nie je údaj o splatnosti, platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení a na platenie musí byť predložená do jedného roka od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. V prípade žalovanej zmenky, určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Z návrhu vyplýva, že remitent predložil odporcovi zmenku na platenie. Doložka „bez protestu“ zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané, na odporcu. Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. Navyše, podľa článku I. § 53 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 Zmenkového zákona, zmeškaním lehoty majiteľ nestráca práva proti vystaviteľovi vlastnej zmenky. V zmenkách splatných na videnie môžu vystaviteľ v zmysle článku I. § 5 v spojení s § 77 ods. 2 Zmenkového zákona ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V danom prípade tak učinil sadzbou 0,25 % denne. Výška úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vista zmenke, Zmenkovým zákonom upravená nie je. Jej určenie sa ponecháva na vystaviteľa. Žalobkyňa zmenku nadobudla indosamentom (rubopisom) a aj keď zjavne k indosácii došlo až po splatnosti zmenky, stala sa riadne majiteľom zmenky, preto môže podľa článku I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona, postihom žiadať od odporcu zmenkovú sumu s dojednanými úrokmi, 6 % úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy.

Výrok o trovách konania odôvodnil prvostupňový súd podľa článku 16 Nariadenia. Priznal žalobkyni náhradu zaplateného súdneho poplatku i náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, písomné podanie na súd, ako aj 2 krát režijný paušál.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ku ktorým súd dospel z vykonaných dôkazov, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a neaplikovanie noriem na ochranu práv spotrebiteľa a že porušuje normy európskeho práva na ochranu spotrebiteľa a je v rozpore so záväzným retrospektívnym výkladom súdneho dvora EÚ. Namietal, že v čase, keď bol vo finančnej tiesni, si od nebankovej spoločnosti požičal finančné prostriedky - bol mu poskytnutý spotrebiteľský úver a podpísal zmluvu s nebankovou spoločnosťou. Je toho názoru, že pracovník nebankovej spoločnosti mal v súlade s § 3 ods. 5 zákona číslo 258/2001 Z. z. ho aspoň minimálne informovať o tom, že medzi dokladmi, ktoré má podpísať pri uzavretí zmluvy o pôžičke, je aj zmenka, čo jej podpísanie znamená, aký bude postup v prípade, ak pôžičku včas nesplatí, čo sa však podľa žalovaného nestalo. Žalovaný popiera, že remitent mu predložil zmenku na platenie, pričom je toho názoru, že prvostupňový súd pochybil pri rozhodovaní v tom smere, že sa vôbec nezaoberal otázkou, či zmluva o úvere bola platná, či nebola uzavretá v rozpore so Zákonom o ochrane spotrebiteľa č. 258/2001 Z. z.. Nakoľko zmenka bola podpísaná v súvislosti s poskytnutým úverom, je odvolateľ toho názoru, že v danom prípade je nutné, aby potom aj zmenka, jej vyhotovenie a proces jej vymáhania boli posudzované s prihliadnutím na Zákon o ochrane spotrebiteľa. Podľa názoru žalovaného sa okresný súd pri rozhodovaní o zmenke riadil výlučne Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Je toho názoru, že v danom prípade nie je možné postupovať podľa tohto Nariadenia, pretože zmenka bola použitá ako zabezpečovací prostriedok na poskytnutý úver a je potrebné riešiť aj otázku týkajúcu sa spotrebiteľského úveru a podmienok, za akých bola zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá. Z odôvodnenia rozsudku podľa odvolateľa vyplýva, že súd prihliadol v zmysle zákona číslo 191/1950 Sb. na náležitosti zmenky, ale opäť tým nebola hodnotená aj celá úverová zmluva, keď súd nezistil v rámci vyplňovacieho práva zmenky, či nebolo toto právo porušené, či bolo vôbec možné zmenku previesť na inú osobu. Podľa § 11 ods. 1 tohto zákona, je síce možné zmenku indosovať, ale je možné takýto úkon realizovať, ak je zmenka zabezpečovací prostriedok úveru, resp. je otáznosť, či došlo vôbec k postúpeniu pohľadávky ako takej z pôvodného veriteľa na nového veriteľa, alebo bola postúpená len zmenka. Vyslovil názor, že indosovaním zmenky došlo zo strany pôvodného

veriteľa na nového vlastníka zmenky k obchádzaniu zákona o ochrane spotrebiteľa, aby v rámci konania neboli skúmané podmienky, za akých bola uzavretá zmluva o úvere. Podľa žalovaného, okresný súd vo veci predčasne rozhodol aj napriek tomu, že má vedomosť o tom, že Krajský súd v Prešove v obdobnej veci uznesením č. k. 6Co 132/2013 zo dňa 10.6.2014 rozhodol o predložení podľa č. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 19 ods. 3 písm. b) Zmluvy o Európskej únii Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnej otázky, či má čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 a čl. 4 Smernice Rady 87/102 EHS z 22.12.1986 vykladať v tom zmysle, že jej odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky, neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offio preskúmať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky. Vzhľadom na uvedené preto navrhol odvolateľ, aby krajský súd rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Ako dôvod uviedol, že v konaní uplatnil nárok zo zmenky. Predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, pričom voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej neboli vznesené žiadne námietky. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu prevzal súd a suploval aktivity odporcu. Podľa žalovanej by dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti poukazuje žalobca na to, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zákon nelimituje použite len istého druhu zmeniek ani nevylučuje použitie určitých doložiek a podobne prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode vo vyplňovacom práve. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Na svoju právnu argumentáciu poukázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré vo vyjadrení k odvolaniu cituje.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.) pred vecným prieskumom napadnutého rozhodnutia zodpovedajúco ust. § 213 ods.2 O.s.p. vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili k možnému použitiu čl. I § 5 ods. 1 a čl. I § 48 ods. 1 zák. zmenkového a šekového (zák. č. 191/1950 Zb. - ZZŠ) a v nadväznosti na ne aj na záver z rozhodnutia Vrchného súdu Olomouc, sp. zn. 4Cmo/214/2002, ktorý výkladom ust. § 48 ZZŠ dospel k záveru, že úroky uvedené na zmenke je možné požadovať len do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy je pôvodný zmenkový záväzok nahradený postihovým záväzkom, je možné požadovať zmenkové úroky len v zákonnej výške s tým, že prijatie iného záveru by znamenalo bezdôvodné zvýhodňovanie zmeniek, ktoré sú úročené oproti ostatným zmenkám. Odvolací súd pritom zdôraznil, že je žiaduce pri aplikácii uvedených ustanovení ZZŠ zaujať stanovisko v súvislosti so skutočnosťami uvedenými samotným žalobcom v návrhu, keď uviedol, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi zmenky na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dňa (t. j. od 13.9.2010) žalobca uplatňuje v konaní už aj zákonný 6 % ročný úrok.

Na túto výzvu žalobca súdu neodpovedal a žalovaný navrhol odvolaciemu súdu postupovať tiež podľa čl. I., § 5 ods. 1 a čl. I., § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. s tým, že taktiež navrhuje prihladať na rozhodnutie, resp. odôvodnenie rozhodnutia sp. zn. 4Cmo/2014/2002 Vrchného súdu v Olomouci. Záverom podotkol, že ani pôvodný, ani nový majiteľ zmenku za účelom preplatenia vystaviteľovi nepredložil. Vzhľadom na túto skutočnosť navrhol odvolaciemu súdu v prípade potvrdenia povinnosti žalovaného uhradiť zmenkovú sumu, nepriznať úroky z omeškania.

Odvolací súd potom preskúmal napadnutý rozsudok bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto prieskume napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu žalovanej možno vyhovieť len čiastočne.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa ako právnická osoba so sídlom v Českej republike, podala dňa 28.3.2013 na Okresnom súde Kežmarok návrh na začatie konania proti žalovanému s bydliskom na území Slovenskej republiky podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu - ďalej len Nariadenia.

Cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhu vo fungovaní procesnoprávných prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch, vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov celej Európskej únie (bod 7 Preambuly Nariadenia). V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu (bod 30 Preambuly Nariadenia).

Nariadenie upravuje cezhraničné spory výslovne aj v spotrebiteľských veciach. Preto rozsah dokazovania a preskúmania aj spotrebiteľských vecí prvostupňovým súdom musí sa riadiť Nariadením. Len (tak ako bude zdôraznené ďalej) odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa riadi Občianskym súdnym poriadkom (Zákon č. 99/1963 Zb.).

Prvostupňový súd podaný návrh (podľa označeného nariadenia) na predpísanom tlačíve spolu s tlačivom C na odpoveď, ako aj s prílohami návrhu na začatie konania, doručil dňa 8.2.2014 do vlastných rúk žalovaného (doručenka pri č.l. 17 spisu). Žalovanému tým vzniklo právo v lehote 30 dní po doručení tlačíva vyplniť časť II. vzorového tlačíva C na odpoveď a v prípade potreby poskytnúť všetky príslušné podporné dokumenty a zaslať ich späť súdu, prípadne mohol svoje stanovisko v tejto lehote akýmkoľvek iným vhodným spôsobom zaslať taktiež súdu. V tejto odpovedi mal žalovaný právo uviesť všetky podľa neho dôležité dôvody a výhrady týkajúce sa podaného návrhu. Žalovaný toto svoje právo využil a v stanovenej lehote zaslal prvostupňovému súdu vyplnené tlačivo tlačivom C, v ktorom akceptoval bez výhrad uplatnenú pohľadávku, nechcel aby sa nariadilo ústne pojednávanie, neuviedol žiaden dôkaz, neuplatnil si náhradu trov konania a ani protipohľadávku voči žalobcovi. Zároveň vyjadril ochotu pohľadávku splácať v 35 eurových mesačných splátkach.

Do rozhodnutia prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom bola okrem podaného návrhu súdu predložená len predmetná zmenka, ktorej obsah popísal v dôvodoch svojho rozhodnutia prvostupňový súd. Pri neuplatnenej obrane žalovaným mohol tak súd vychádzať len z obsahu podaného návrhu i predloženej zmenky. Z úradnej povinnosti (ex offa) môže súd prihliadať len na také vady, ktoré sú zistiteľné z textu samotnej zmenky, keď pritom neide o prejav vôle vystaviteľa zmenky, ale o vadu spochybňujúcu samotnú existenciu zmenky. Jedná sa napr. o chýbajúci podpis vystaviteľa zmenky, či podpis, ktorý nie je vlastnoručný (hoci spĺňa náležitosti § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka) o neuvedenie platobného príkazu v zmenke, uvedenie viacerých platobných miest v zmenke, či chýbajúce splnomocnenie zmocnenca k podpisu zmenky za zmocniteľa (článok III., § 3 ods. 2 ZZŠ). Preskúmať správnosť doby platenia zmenkového úroku stanoveného v zmenke, ktorého výška bola uvedená už

pri vystavení zmenky, je možné aj bez námietky, či inak prejavenej včasnej formy nesúhlasu dlžníka. Nejedná sa totiž o vadu zmenky, ale o správny výklad jej skutočného obsahu.

To platí aj v konaní podľa Nariadenia o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, kde je navyše právne relevantná takáto obrana odporcu, pokiaľ je uskutočnená v lehote 30 dní od doručenia tlačiva C vo forme „odpovede“.

Z obsahu zmenky vyplýva i záväzok zmenečného dlžníka zaplatiť zmenkový úrok 0,25 % denne od 30. júna 2010. Žalobkyňa sama v podanom návrhu (podľa Nar.EP a R č.861/2007) uvádza, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dátumu (t.j. od 13.9.2010) žalobkyňa uplatňuje podaným návrhom aj zákonný 6 % ročný úrok.

Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle čl. I § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej a ZZŠ) úrok je príslušenstvo istiny a jeho výška je závislá od doby, za ktorú sa istina zuročuje. V ods. 3 ten údaj zákon supluje ustanovením, že úroky treba rátať odo dňa vystavenia zmenky, ak nebol určený iný deň. Vystaviteľ môže počítať deň stanoviť i pred dňom vystavenia zmenky. Konečným termínom pre beh úrokov je deň „sroku“, od sroku bežia úroky podľa § 48 ods. 1 písm. b) (viď : Zmenkové právo - Komentár : Dr. Karol Kizlink, Dr. Ján Spišiak, Heureka, r. 2005, s. 66)

Podľa uvedeného ust. čl. I. § 5 ods. 1 ZZŠ v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.

1/ majiteľ môže postihom žiadať zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané.

2/ šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;

3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;

4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Prvý odsek citovaného § 48 vymedzuje, aké nároky má majiteľ zmenky pri postihu v prvom stupni, ktorý môže viesť proti všetkým zmenkovým dlžníkom bez výnimky. Majiteľ má vždy právo žiadať to, na čo zmenka znie, t.j. zmenkový peniaz, nominálnu hodnotu zmenky. Pokiaľ je prípustné úročenie zmenky podľa čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., možno požadovať aj úroky zo zmenky vyplývajúce. Len zmenky na videnie (vistazmenky) a zmenky splatné v určenej lehote po videní (lehotné vistazmenky), nemajú pri vystavení splatnosť exaktne stanovenú, pretože tá je závislá na činnosti majiteľa zmenky v budúcnosti. Preto len tu sa pripúšťa úročenie.

Úroková sadzba musí zo zmenky vyplývať, a to od počiatku.

Dikciu vyplývajúcu z ust. čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. „boli dojednané“ nemožno brať doslova, a nie je dôvod predstavovať si za tým určitú zmluvu, ale len skutočnosť, že výstavca zmenku na videnie alebo lehotnú zmenku vystavil s úrokovou doložkou a remitent ju prevzal. Úroková doložka obsiahnutá na zmenke nespĺňa funkciu zmluvnej pokuty.

Začiatok úročenia zmenkovej sumy nemožno regulérne stanoviť na dátum spadajúci do doby pred vystavením zmenky. Začiatok doby úročenia zmenkovej sumy nie je prípustné stanoviť ani na dátum neexistujúci alebo na dátum nemožný. Zákon však opomína otázku, dokedy sa zmenková suma v dôsledku opatrenia zmenky relevantnou úrokovou doložkou úročí.

Odvolací súd je toho názoru, že koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno stanoviť ľubovoľne, teda záver lehoty nemožno stanoviť na dátum neexistujúci alebo na dátum nemožný. Koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno rovnako určiť tak, aby bol situovaný do doby po splatnosti zmenkovej pohľadávky. Tým nie je však dotknutá požiadavka veriteľa na úročenie pohľadávky až do okamihu zaplatenia, pretože uhradzovaciu funkciu od splatnosti zmenkovej pohľadávky do doby zaplatenia zmenkového dlhu od dohodnutých úrokov, preberajú zákonné šesťpercentné úroky, ktoré sú v súlade s obsahom ust. § 48 a § 49 Článku I zákona č. 191/1950 Zb. súčasťou postihového zmenkového plnenia.

Aj s odkazom na vyššie uvedený názor z právnej teórie, ale i názor vyplývajúci z právnej praxe (rozhodnutie Vrchného sudu v Olomouci 4Cmo/214/2002) preto odvolací súd je toho názoru, že už súd prvého stupňa podľa obsahu zmenky i žalobného návrhu nemohol priznať žalobcovi popri zákonom určenom 6% - nom ročnom úroku od 13.9.2010 aj v zmenke dohodnutý 0,25 %-ný úrok denne. Takéto právne posúdenie bolo možné súdom prvého stupňa realizovať (iura novit curia) aj bez procesnej iniciatívy účastníka (žalovanej). Tak, ako je uvedené vyššie, odvolací súd pre takéto právne posúdenie poskytol účastníkom konania priestor na vyjadrenie, keď toto právo využil len žalovaný. Aplikácia čl.7 ods. 3 cit. Nariadenia dáva priestor aj na nevyhovenie časti návrhu, ak zo žalobcom predložených listín je zrejme, že návrhu, či jeho časti nie je možné vyhovieť.

V časti týkajúcej sa úrokov uplatňovaných po splatnosti zmenky, prvostupňový súd nesprávne právne posúdil a preto podľa § 220 O.s.p. v tejto časti odvolaciemu súdu nestávala iná možnosť, len rozsudok zmeniť a v tej časti žalobu zamietnuť.

Pre zostávajúcu časť rozhodnutia vo veci samej je určujúcim už vyššie uvedená skutočnosť, že žalovaný na predpísanom tlačive akceptoval (uznal) bez výhrad uplatnenú pohľadávku, nechcel aby sa nariadilo ústne pojednávanie, neuviedol žiaden dôkaz, neuplatnil si náhradu trov konania a ani protipohľadávku voči žalobcovi. Toto jeho podanie zo dňa 21.2.2014 je podľa svojho obsahu uznaním záväzku vyplývajúceho zo zmenky. Ide o písomné podanie žalovaným opakovane podpísané. Z tohto podania nemožno vyvodiť záver, že by ním napádal výšku, či dobu platenia zmenkového úroku. Aj v podanom odvolaní sa žalovaný mobilizuje tak, že všeobecne poukazuje zásady týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, alebo, že súd sa mal oboznámiť s príslušnými dokladmi a Zmluvou o úvere, z ktorej je zrejme, že je bez úrokov a poplatku „v tomto kontexte predovšetkým aj so zákonnou úpravou tzv. spotrebiteľskej zmenky“. Žalovaný však ani v odvolaní neuvádza, kedy a akým spôsobom uzavrel zmluvu s veriteľom, za akých podmienok a ako mala byť uzavretá dohoda o vyplňovacom práve na blankozmeku, ako svoje povinnosti z uzavretej zmluvy plnil či neplnil, aký bol obsah zmluvy. Nedostatočne určité (bez jasného skutkového popisu) sú i jej konštatácie že prvostupňový súd nezistil či v rámci vyplňovacieho práva zmenky nebolo toto právo porušené, či bolo vôbec možné zmenku previesť na inú osobu. Skutkovo nekonkretizuje také dôvody, ktoré však už mal produkovať na výzvu súdu prvého stupňa vyplnením žiadaného tlačiva.

Tieto skutočnosti majú relevantný význam aj pre možnosti odvolacieho súdu realizovať prieskum napadnutého rozhodnutia v odvolacom konaní.

V súlade s článkom 17 ods. 1 Nariadenia, Slovenská republika informovala Komisiu o tom, že na základe procesného práva Slovenskej republiky bude možno v súlade s článkom 17 Nariadenia podať opravný prostriedok „odvolanie“ (§ 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku) na „krajské súdy“. Odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa uskutoční podľa procesného poriadku Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia) len za podmienky včasného podania odpovede odporcom (článok 5 ods. 3 Nariadenia).

Konanie postupom podľa Nariadenia č. 861/2007 pred súdom v celom rozsahu nahrádza prvostupňové konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku platného na území Slovenskej republiky. V prípade podania odvolania podľa článku 17 Nariadenia, rozhoduje odvolací súd Slovenskej republiky podľa procesného práva Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia). Pôjde predovšetkým o ustanovenie upravujúce odvolacie konanie v drobných sporoch (§ 214 ods. 1 písm. b) O.s.p.), ale aj ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p. o podmienkach prípustnosti uvádzania v odvolaní nových skutočností alebo dôkazov, či § 213 ods. 1 O.s.p. o viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa.

Rozsah preskúmvacej právomocí odvolacieho súdu bol však zásadne obmedzený v dôsledku toho, že žalovaný fakticky nevyužil svoje právo dané mu v článku 5 ods. 1, 2, 3 Nariadenia podať v lehote 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky odpoveď na podaný návrh, ktorá by obsahovala výhrady voči uplatňovaným nárokom. Ako už bolo uvedené, jeho odpoveď je podľa svojho obsahu uznaním žalovaných nárokov. Takto naformulované dôvody odpovede žalovaného znemožňujú odvolaciemu súdu vecne preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených až v podanom odvolaní. Pokiaľ žalovaný v lehote 30 dní uvedenej v článku 5 ods. 3 Nariadenia svoj záväzok uznal, nemôže účinne odvolaním napadnúť rozsudok, ktorým bol zaviazaný zaplatiť takto uznané

záväzky. To však nebráni odvolaciemu súdu pri zachovaní postupu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. preskúmať ex offio tú časť rozsudku, ktorou bola uložená odporcovi povinnosť zaplatiť úrok zapísaný do zmenky podľa čl. I. § 5 ZZŠ. Zo zmenky totiž môže ktokoľvek zistiť, že zmenkový úrok 0,25 % denne patrí navrhovateľovi len do dňa splatnosti zmenky.

Tak ako je už uvedené vyššie cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Nariadenie upravuje cezhraničné spory výslovne aj v spotrebiteľských veciach. Preto rozsah dokazovania a preskúmania aj spotrebiteľských vecí prvostupňovým súdom musí sa riadiť Nariadením. Len odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa riadi Občianskym súdnym poriadkom (zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov).

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v preskúmanej veci má zásadný význam bod 31 Preambuly Nariadenia, podľa ktorého „mali by existovať minimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku v prípadoch, keď odporca nebol schopný pohľadávku poprieť. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia, ako aj z článku 7 bod 3 Nariadenia, má odporca, ktorý nevyužil svoje právo na odpoveď k podanému návrhu v stanovenej lehote 30 dní síce právo podať odvolanie proti rozsudku súdu podľa článku 17 Nariadenia, avšak v takom prípade môžu byť právne relevantné len tie odvolacie dôvody, ktoré uvádza článok 18 Nariadenia. Na iné odvolacie dôvody, ktoré by odporca uviedol prvýkrát až v podanom odvolaní, nie je možné prihliadať.

Uvedené články Nariadenia sú z hľadiska svojich účinkov čiastočne porovnateľné s účinkami podania odporcu proti platobnému rozkazu bez uvedenia dôvodov vo veci samej (§ 174 ods. 1, 2, 3 písm. b) O.s.p.). Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku vo veci samej odvolacím dôvodom len za splnenia podmienok uvedených v § 205a ods. 1 O.s.p..

Vzorové tlačivo C na odpoveď odporcu (článok 5, ods. 2, 3 Nariadenia) obsahuje poučenie, že ak odporca neodpovie do 30 dní, súd vydá rozsudok. Aj keď toto poučenie nie je natoľko prepracované ako poučenie uvedené v § 120 ods. 4 O.s.p., poskytuje odporcovi informáciu, že v prípade jeho nečinnosti bude vyhlásený rozsudok súdu na základe podkladov navrhovateľa, bez ohľadu na možné, no nepoužité dôvody na strane odporcu. Preto požiadavka „riadneho poučenia“ stanovená v § 120 ods. 4 a § 205 ods. 1 O.s.p. je splnená, pokiaľ bol odporca riadne poučený podľa článku 5 ods. 3 a článku 7 ods. 3 Nariadenia. V tejto súvislosti treba znova zdôrazniť, že konanie pred súdom prvého stupňa sa uskutočňuje podľa Nariadenia a iba v prípade, že Nariadenie neustanovuje inak, riadi sa konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu procesným právom Slovenskej republiky.

Nezaslanie odpovede odporcom (žalovaného) v zmysle článku 5 ods. 3 a článku 7 ods. 3 Nariadenia alebo zaslanie takej odpovede ako tomu bolo v prejednávanej veci, v ktorej žalovaný uplatnenú pohľadávku rátať príslušenstva nijako nenamietal, má teda aj účinky porovnateľné aj s nepredložením a neuvedením dôkazov a skutočností v zmysle § 120 ods. 4 v spojení s § 205a ods. 1 O.s.p..

V preskúmanej veci žalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiaden z dôvodov upravených v článku 18 Nariadenia, práve naopak uplatnenú pohľadávku už predtým písomne uznal. Preto odvolací súd sa nemôže zaoberať ani s dôvodmi uvedenými v článku 18 ods. 1 Nariadenia.

Tak, ako bolo konštatované, tým, že žalovaný v lehote stanovenej v článku 5 ods. 3 Nariadenia podal odpoveď na podaný návrh v ktorej ho nijako nenamietal, nemôže v odvolaní podanom podľa článku 17 Nariadenia účinne uvádzať také odvolacie dôvody, ktoré mali byť uvádzané v odpovedi podľa článku 5 ods. 3 Nariadenia.

Zo skôr uvedených dôvodov bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený v tej časti, ktorou bolo rozhodnuté o povinnosti zaplatiť žalobkyni zmenkový úrok 0,25 % denne zo sumy 522,- eur od 13.9.2010 do zaplataenia tak, že v tejto časti odvolací súd návrh zamietol (§ 220 O.s.p.). Pretože odporca nielen fakticky, ale aj formálne uznal svoje platobné povinnosti vyplývajúce zo zmenky a na dôvody uvedené oneskorene, až v podanom odvolaní, nie je možné prihliadať, bol rozsudok súdu potvrdený čo do povinnosti odporcu zaplatiť zmenkovú sumu, 6 % ročný úrok a zmenkovú odmenu (§ 214 ods. 1 O.s.p.).

Odvolačný súd v súlade s § 238 ods. 3 O.s.p. pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie, pretože ho považuje za rozhodnutie zásadného právneho významu.

Jedná sa o rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú a neriešenú právnu otázku, ktorá môže mať zásadný význam z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec. Ide o právnu otázku vykladanú v iných rozhodnutiach odvolacích súdov tak, že nezaslanie odpovede odporcom podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia nebráni odvolaciemu súdu vo vecnom preskúmaní rozsudku z dôvodov uvedených odporcom, či aj ním neuvedených, vo včas podanom odvolaní (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/273/2014 zo dňa 2.2.2015, rozsudok sp. zn. 7Co/339/2014 zo dňa 26.2.2015).

Vychádzajúc z bodu 31 Preambuly, článku 5 ods. 3, článku 7 ods. 1, 3 a článkov 17 a 18 Nariadenia, je oprávnený odvolací súd vecne preskúmať rozsudok prvostupňového súdu, ktorého predmetom sú zmenkové nároky podľa článku I. § 48z. č. 191/1950 Zb. len za podmienky včasného doručenia odpovede odporcu súdu prvého stupňa obsahujúcu konkrétnu námietku voči uplatňovaným zmenkovým nárokom. Na dôvody uvedené oneskorene, po uplynutí lehoty 30 dní stanovenej v článku 5 ods. 3 Nariadenia, nie je možné prihliadať. Za týchto podmienok nie je odvolací súd oprávnený ex offo preskúmať výšku a opodstatnenosť uplatňovania zmenkových nárokov prisúdených napadnutým rozsudkom. Súd je však oprávnený ex offo preskúmať, či si navrhovateľ - majiteľ zmenky uplatňuje len zmenkové nároky podľa čl. I. § 48 ods. 1 z. č. 191/1950 Zb., alebo aj nároky mimozmenkové, napr. úrok podľa § 497 a § 502 Obchodného zákonníka. Pokiaľ navrhovateľ napriek poučeniu súdu podľa § 213 ods. 2 O.s.p. zotrvá na návrhu, že sa jedná len o zmenkový úrok dojednaný podľa čl. I. § 5 a § 48 z. č. 191/1950 Zb. môže súd rozhodovať ex offo o oboch nárokoch samostatne.

V prípade nezaslania, či oneskoreného zaslania odpovede odporcom môže byť relevantným odvolacím dôvodom len niektorý z dôvodov uvedených v článku 18 Nariadenia.

Pripustenie vecného preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených odporcom až v podanom odvolaní, či dokonca aj z dôvodov odporcom nenamietaných v podanom odvolaní, je v rozpore s cieľmi prijatia Nariadenia uvedenými v bodoch 4, 7 a 30 Preambuly Nariadenia, no predovšetkým v rozpore so Zákonom zmenkovým a šekovým (čl. I., § 1, § 5, § 10, § 17, § 48 a § 75).

Dovolanie je prípustné aj v prípade, že predmetom konania je len príslušenstvo pohľadávky, ak výška príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje sumu zodpovedajúcu trojnásobku minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy (§ 238 ods. 5 O.s.p.).

Na obdobie roku 2015 je minimálna mzda ustanovená Nariadením vlády SR č. 297/2014 Z. z. vo výške 380,- eur ($380 \times 3 = 1.140,-$ eur, $380 \times 10 = 3.800,-$ eur).

Za rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu možno považovať také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec. Ak odvolací súd dovolanie pripustí, je povinný v odôvodnení rozhodnutia bližšie vysvetliť svoj myšlienkový postup pri posúdení uplatneného nároku a uviesť, ktorú normu hmotného práva pri posúdení na daný skutkový stav a z akého dôvodu.

Žalobca sa dovolaním domáha posúdenia zmenkových úrokov vo výške 2.384,32 eur (0,25 % denne '91,25 % ročne zo sumy 522,- eur za obdobie od 20.6.2010 do zaplatenia, t. j. do 30.6.2015).

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s bodom 29 Preambuly Nariadenia a článkom 16 Nariadenia. Odvolací súd pri čiastočnej zmene rozhodnutia rozhodoval o náhrade trov celého konania. Má pritom prihliadať na úspešnosť účastníkov v konaní, rozhoduje pri zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov celého konania (aj s použitím ust. § 224 ods. 2 O.s.p.).

Pri zisťovaní úspešnosti účastníkov konania súd porovnáva predmet konania pri začatí konania s plnením prisúdeným. Pri peňažnom plnení sa zisťuje úspešnosť nielen porovnávaním istiny (zmenkovej sumy), ale aj kapitalizovaných súm zmenkových úrokov, zákonného 6 % úroku, zmenkovej odmeny, prípadne zmenkových nákladov.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia advokátom je v súlade s § 10 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len Vyhláška, tarifnou hodnotou veci pri opakujúcom sa plnení na dobu neurčitú, päťnásobok ročného plnenia.

Návrhom na začatie konania si žalobca uplatnil zaplatenie zmenkovej sumy 522,- eur, zmenkového úroku 0,25 % denne zo sumy 522,- eur od 30.6.2010 do zaplatenia, t. j. do 30.6.2015 v kapitalizovanej sume 2.384,32 eur, 6 % ročného úroku zo sumy 522,- eur za obdobie od 13.9.2010 do zaplatenia, t. j. do 13.9.2015 v kapitalizovanej sume 156,77 eur a zmenkovej odmeny v sume 1,74 eur, spolu 3.064,83 eur.

Prisúdené žalobcovi boli zmenková suma 522,- eur, zmenkový úrok 0,25 % denne od 30.6.,2010 do 12.9.2010 v sume 97,87 eur, 6 % ročný úrok v sume 156,77 eur a zmenková odmena 1,74 eur, spolu 778,38 eur.

Je nepochybné, že žalobca bol v prevažnej miere v konaní neúspešný (74,60 %). Právo na náhradu pomernej časti trov vzniklo žalovanému. Ten síce podal návrh na náhradu trov konania, avšak ich výšku a zloženie nekonkretizoval. Neurobil tak ani v lehote 3 dní po vyhlásení rozsudku odvolacieho súdu, ktorým mu bola náhrada trov v nekonkretizovanej výške prisúdená. V dôsledku toho v súlade s § 151 ods. 2 O.s.p. a § 224 ods. 2 O.s.p. prestal byť odvolací súd viazaný svojím rozhodnutím o náhrade trov a nepriznal žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia. Iné trovy žalovanému, do rozhodnutia odvolacieho súdu, nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.